Janvaari 2
1935
№ 2 (1365)
ULAAN YDE koto

BUR-MONGOLIIN ÜNEN

Gazar byriiin pr[illegible]nar, negedegtii!

BK(b) N-iin Bur[illegible] Mongoliin MK, BMASSR-iin TGK ba Burprofsoveediin eder byriiin oorgan

Şine ziliin zorilgo bol engersen ziliin dutuugi usadkaza. [illegible]ki zorilgonuudaa amzaltatai tegeskekiin teleo bii kycee daiçalan zan[illegible]ka

Tyryy respyyblikiin teleo temeceke

Manai Buriaad-Mongol respyyblike bol 2 dugaar 5 ziliin 3 daki zil bolso 1935 oniigi socialiis baiguulaltiin byke foondonuud deere aguu jike ilaltanuudtai ugtaba.

Manai respyyblike bol gazar ta riaalangiin ba indyystriiin oron bolzo baina.

Azayiledberiiin talaar gekede engersen 1934 onii torşodo nileed jikeken amzaltanuudiigi tuilasan bainabdi Buriaadiin gigaanta bolko PVRZ-iin gol ceekenyyd (paro vooz zasabarilka g.m.) kedelmeri leze ekilsen, teb elegtrostaanca kycer jike bolson, Şiliin zavoodiin berilga nileed urigşaa jabasan melikombinaad gyiced belen bolzo tabigdaklin zam deere oroson g. m. ba bişenyyd.

Enyynees gadna şine yiledberiiin oronguudiigi baiguulka geze bodomzologdoson baika jum Zişeelkede: Selengiin aimagiin Galuuta nuuriin dergede oldoson çuluu nyyrse maltaka respyyblike dotoroo baisan bajalig bolko eldeb temeriin zyilnyydtei gazarnuudta usan staanca baiguulka, oi modo nii ba kirpiiciin zavooduudiigi ergedkeke. Men malazalaas garsan tyykei edeliigi bolbosoruulka ari sanii ba sembe kiike bolon toso bislag kiike zavooduudiigi baiguulka.

Baigal dalain kazuuda baigaa zigasan-konseerviin zavoodiigi ergodkeke geke mete aikabtar jike baiguulaltanuud bii bolno.

Kedee azakuiin talaar gekede, manai kolkoozuud bol azakuin ba [illegible]eze baina. [illegible]0, kubini [illegible]ubini kol[illegible] oroson [illegible]oozniguu[illegible]da orozo [illegible]aisani niyden deere nerkei.

Sojol bolbosoroliin talaar geke 1931 onii janvaari sarada respyblike dotorki byki zonii 52 ku[illegible]sig biçeg medeke baisan [illegible]nee 72 kubini yseg biçeg [illegible] boloo. Men arig ceberiin [illegible] boson baidaliin talaar man[illegible] azalçan arad nelleed deeşee bol[illegible]son baika juma.

Bidener bol ene ilaltanuudiigi byke kolbooto ulas dotoroo bolson ilaltanuudiin kamta BK(b) Namiin TK-iin ba nek. Staalinii udaridalgan doro jabaza ba angiiin daisan tai eris temeceze tuilasan baika azai.

1933 ondo BK(b) Namiin TK-bol Zyyn Sibiriin Kizaariigi enyyn dotoroo manai respyyblikiigi) amagalan bişe baidaltai geze tyykete togtool gargasan baina.

Manai iime cegnelte abaad baikada nek Staalin bejeeree bidener teişe ankaralaa jike tabi[illegible] [illegible] Staalinii ba tyynii suragça nek. Raazymoviin udaridalgaar 1934 on dotor eesediingee respyblikiin amagaian bişe baidaliigi jerenkii deereni usadkazai.

Manai uridaki daiçalkii zorilgo bol respyyblikejee soveed kolbotiin negen tyryy respyyblike bolgokiin teleo bolşoviig temecel emkidkeke kereg bolno. Bidener bol ene tuilasan amzaltanuudtaa sanaagaa amaraad, teempee suladkaad suuka bişe, bidenii ene eder kyrter tuilaza jiresen amzaltanuud bol manai eesediiegee respyyblikiigi tyryy zergiin respyyblike bolgoko gesen zorilgodo ton tyryyçiin alkam bolno şuu. Amzaltanuudiin kazuugaar dutuu zyilnyyd olon baina.

Odoo byke azakuin şinezil garba, bidenii urida byri jike şiid kegdeedyi zorilgonuud baina.

1935 on dotor kozomdoson kolkooz, sovkooz, surguuli, yiledberiin oron, emnelgiin oron geke mete negeç baika josogyi, Byke kedelmeri deere kozomdoson uçaastag negeç baika josogyi.

Iimees, bidener bol kizkomiin ba Mozkomiin III dugaar pleenymyydiin bolon soveeduudiin 6 dugaar kuraliin togtoomzonuudiigi bejelyylkiin teleo bolşoviigçolon temeceke josotoi bolzoi.

Menee kamagiin tyryyn bejelyyke kereg gekede tarilgiin beledkel baina. Soveediin VI dugaar kural ba kizkomiin bolon Mozkomiin III dugaar pleenymyyd bol enyynde jikeer ankaralaa tabiza, onco todorkoi togtool zaabarinuudiigi gargasan baina. Juub gekede 1935 onii tarilga bol manai respyyblikiin tyryy zergede oroko keregiigi şiidkene şuu. Iime tula 1935 onii tarilga ba kuriaalgiin kedelmeri nyyd byri baga bolzorto byri erkim çanartaigaar gyicedkegdeke josotoi. Tarilgiin yjede kozomdozo jabasan sovkooz ba kolkooz negeç baika josogyi.

Malazaliin froonto deere 1934 onoos zişeegyi ilalta cabakin teleo temeceke. Malazaliin gyrenii tesebiigi erkim sainaar gyicedkeke josotoibdi. 1935 on dotor odoo yrgelzelze baigaa aduu, morinii koroltiigi eris zogsookoos gadna, argaca tuilaka.

Sovkooz ba kolkoozuudiigi em kidkelgiin ba azakuin talaar bolon dotoriini zuram bekizyylke. Gyrenii uridaki ujalganuudiigi ynen şudarguu gyicedkekiin teleo temeceke.

Azayiledberiiin froonto deere bol PVRZ-iin gol ceekenyydiigi, şiliin, makanii, kirpiiciin zavooduudiin zain galiin tebiin staanciin zarim dutuunuudiigi cem bariza gyicedkeke zuuraa barilgiin eeriin yniigi 15 kubiaas dooşo bişe kim daruulka geke mete ba bişeç kedelmerinyydiigi erçemtei jabuulka keregtei bolno.

Sojol bolbosoroliin baiguulalta bol manai respyyblike dotoroo azakuin teempees kozomdoson baina. Bidener bol 1935 on dotor ene tasaldaliigi byrimesen usadkaka josotoibdi.

Ene bykii kemzee jabuulganuudiin gyicedkel bol socialiis baiguulaltiin teempiigi tyrgedkeke tula angiiin daisanii yldeqdelnyyd bol enyynde saad boomto kiike geze oroidokoni ilerkei.

Iimees, angiiin seremzliigi deeşe lyylke namiin şugamiigi byke kedelmeridee narin sakika josotoi bolzoi.

Angiiin daisanii yldegdeliin sedelgede kaira gaimgyi cokilto egçe, ene metiin burtag tygder einyydiigi socialiis baiguulaltiin zam deerees temer kamuuraar kamaza kajaka keregtei.

BK (b) Namiin TK-iin ba nek. STAALINII bolon Kizkomiin ba Mozkomiin udaridalga doro eesediingee respyyblikiigi tyryy zergiin bolgojaa.

DAMPILOON I. D.

[tyynii namtaraas]

Nek. Dampiloon I. D. bol 1904 ondo Koriiin aimagiin Jerbaanii somonii ygeitei beledotoroo teresen baina.

Nek. Dampiloon 1925 on do namda oroson ba 1920

onoos ekilen nam komsomooliin ba soveediin kedelmeri de jabaza ekilsen azai.

1920 onoos 22 on kyrter nek. Dampiloon koşuunii kubiskalta komiteedia kedelsen ba 1922 onoos 23 on kyrter namiin orologçe geşyyn baika zuuraa, Çite ketodo kizaariin soveed namiin surguulida sursan baina. Udaani 1923 ondo baigal şadariin komsomooliin gybeerniiin komiteedto zaabariçan bolzo kedelsen ba 1923 onoos 24 on kyrter Mongol ulasta kedelsen baina.

1924 onoos 25 on kyrter men Koriiin aimagta Kozenglin koşuunii gyicedkomde kedelsen ba 1925 onoos 27 on kyrter Koriin aimagtaa in struygter ba burmozkomiin paraktikanta—instryykter bolzo kedelsen baika jum.

1927 onoos 30 on kyrter „BM Ynen" soniii redaagtor baisan ba 1930 onoos 32 on kyrter tyryylen orologçe ba udaani gegeereliin Arkom bolsen azai.

1932 ondo Agin aimagiin sekretaar baisan ba 1932 onoos 33 onii syyl kyrter BK(b) N-iin TK-iin dergede baigaa Marksizmiin kyysade suralcaza jireel, 1933 onii syyliin yleer BK (b) N-iin MK-iin sojol surtal nebtergeke keltesligi dançça bolson azai.

Nek. Dampiloon bol 1925 onoos Burmozkomiin pleenymiin gaçyyn ba 1929 onoos Burmozkomiin tebçoorii gaçyyn baisan.

Nek. Dampiloon bol BMRiin Soveediin VI kuralaar sungagdasan TGK-iin negedygeer seesseer Buriaad-Mongol respyyblikiin Tebiin Gyicedkeke Komiteediil tyryylegçe bolgon batalagdaba.

MARKI[illegible] A. A.

(tyynii namtaraas).

Nek. Markiizov 1899 ond[illegible] Altiriin aimagta ygeitei beledotoroo teresen azai. Nek. Markiizov komuniis namda 1919 ondo oroson begeed, men onoos koişo nam—soveediin kedelmeride kedelze ekilsen baika jum.

1924 onoos 1927 on kyrter nek. Markiizov Bargazanii aimagiin Aikomiin sekretaar baisan. 1927 onoos 28 on kyrter nek. Markiizov Burmozkomiin zaabariçan ba udaani kedee azaliin kedelmeriçediin Buriaadiin keltesiin tyryylegçe bolgon debzyylegdesen azai.

Nek. Markiizov 1928 onii dekaabri sarada namiin moziin kinaltiin komiisada sungagdasan begeed, endee 1932 on kyrter namai koleegiin sekretaariin tuşaalda kedelsen baina.

1933 ondo nek. Markiizov moziin namiin kinaltiin komiisiin tyryylegçe ba kedelmeriçen tadiaaşanii inspeegciin aradiin komisaar bolgon tomilogdobo. Ene kedelmeridee nek. [illegible]4 onii fevraali kyr[illegible]

[illegible] Ulasta na[illegible]iisiin emkid [illegible] N-iin dergedeki namai [illegible]aitiin komiisiin Buriaad Mongoliin namiin koleegiin sekretaar bolson azai. Nek. Markiizov BMR-iin soveeduudiin 5 kuralaas koişo TGK-iin priziidiymiin geşyyn baisan.

Nek. Markiizov bol soveeduudiin 6 dugaar kuralaar sungagdasan TGK-iin 1-dygeer seessiin TGK-iin priziidiymiin geşyyn bolon sungagdaad, BMR-iin gazartariaalangiin Arkom bolgon batalagdaba.

Andrei Vasililjeviç Polypaanov

(tyynii namtar)

Nek. Polypaanov bolbol 1883 ondo Donbaacta Jasiinsk geze ryydnigiin şaktiooriin bele dotoroo teresen azai. 12 naas ekileze Donbaasiin çuluu nyyrsenii şaaktada lampa zeegçe bolzo kedelmerilze ekilsen. 1903 onoos 1906 on kyrter Jasiinsk geze ryydnigte slieeser bolzo kedelsen baina. 1905 onoos 1910 on kyrter men Donbaastaa mitaaliin zavoodto sorgo kiike kedelmeri kiisen baina. 1910 onoos kara dalain usan ceregiin bodoto albanda tatagdaza oçoson 1905 ba 1906 onuudta bazakan nasataiç baibal Jasiinsk ryydnig ba mitaaliin zavood deere kubiskaliin kedeleenii niuuca kedelmeride kabaadalcasan baina.

Kara dalain usan ceregiin albanda baika zuuraa nek. Polypaanov bol kubiskaliin kedeleenii ba sociaal-demokraad kedelmeriçenii namiin jabuulgiigi narin medereze 1912 ondo namda oroson azai. Men onii ijyyli sarada Sibostopooli geze kotodo kaanta zasagiin sakiuul ceregeer kinaltada abtaad 7 zileer kindanaa suuka şiidkeberi kylieesen bolboç, syyleerni tus şiidkeberi bolbol 8 saraar selgegdeze Sibostopooli kotiin kindanda 8 sara suusan baina. Kindanaas garsanii syyleer Polypaanov bolbol Sibostopooli koto ba kara dalain usan ceregiin dandla 1917 on kyrter niuuca dekadgyyldte kedelmeriee jabuulsaar yrgelzelsen baina.

1017 ondo febraaliin kubiskaliin bolzo baika yjecoo nek. Polypaanov kara dalain usan ceregiin „Fabriisii" geze parokood deere kubiskalta komiteediin tyryylegçe baisan bogeed, uul parakood bolbol kara dalain usan ceregiigi komaandalagça Kolçaagiin urişiidkeberi kylieesen bolboç, tyryy yrgeze ekilsen baina. 1917 onii ogtaabriiin kubiskaliin bolzo baika yjecoo nek. Polypaanov bolbol matroosuudaas sain duranii otriaad emkidkeze cagaantantai temecekiin tula Donbaas teişe çiglen jabasan baina. Tiin 1921 on kyrter erketenii dainii yjecoo keden dainuudta kabaadalcaza jabasanii syyleer azakuin kedelmeride kedelze ekilsen baina. 1921 onoos 34 on kyrter nek. Polypaanov bolbol tasaraltagyi azakuin froonto deere kaliuucalgata tuşaalnuudiigi ezelze jabasan baika jum.

1934 onii dekaabriiin 2-to BK(b) Namiin TK-iin togtoolsor ba tyynçelen BMASSR-iin TGK-iin dekaabriiin 10 nii togtoolsor BMR-iin nutagiin iara yiledberiiin aradiin komisaar bolgon tomilogdoson baina.

Nek. Polypaanov bolbol erketenii dainii froonto deere zorig ba kyce çadaiaa kaira gangyi gargaza soveed zasagiin teleo çirnain temeceseniii tula ulaan tugiin oordinoor ba ulaan odonii oordinoor bolon altan çaasaar şagnagdasan baika jum.

Leeningraadiin namiin idebkitenii cuglaan deere nek Ždaanov iledkel kelebe

1934 on[illegible] da Leening[illegible] miin emkinyyd[illegible], BK(b) namiin moziin ba kotiin komiteediin geşyydtei kamtarsan kotiin namiin idebkitenii cuglaan bolbo. Tus cuglaan deere BK(b) N-iin TK ba Leeningraadiin komiteediin sekritaar nek. A. A. ŽDAANOV bol nergime aliga taşalgaar ugtagdaza BK(b) N-iin TK-iin nojaabriiin pleenymiin dyntukai iledkel kiibe.

„Nekeed aa! Manai na[illegible] nymiin dyngiin tukai iledkeliigi odoo nasanaas negçesen SERGEI MIROONOVIÇ kiike baigaasan. Tyynii dylete ba yyskelte yge ene tribyyn deerees şineer kankina ka baisan"-geze nek. ŽDAANOV bol ekilze kelebe. [illegible] şani nek. ŽDAANOV [illegible] talkanda kaartaçkata sistieemiigi boliuulka, ulas teriin keltesyydiigi namiin jeriin emki bolgoko tukai asuuduud tuşaa iledkel dotogol zyil bolgon kelebe. [illegible]nees gadna nek. ŽDAANOV bolbol talkanda kaartaçkata sistieemiigi zogsooko ba ulas teriin keltesyydiigi namiin jeriin emkinyyd bolgoko uçaruudiin agui jike udka çanariigi temdegeleze, dee redurasagdgça asuudaluud bolbol manai ilalta, kolkooziin baiguulaltiin ilasaniigi karuulsan zişee bolsonii tukai jike ergeneer kelebe. Tiin nek. ŽDAANOVIIN iledkelee dyyrgekede Leeninii kotiin zaalcoo baigaa keden zuun bolşoviiguud kel deeree bosozo nek. ŽDAANOVTO bajariigi kyrgebe.

Erkim kynyyd nakar Voroşiloviin dergede

MOSKVAA 31 (TASS). Kamagaalalgiin Arkom nek. VOROŞILOV Ukrainiin konseerviin zavoodudiin zygees jirsen deligaaciigi ababa.

Kamagaalalgiin Arkomiin nerete Odeesiin kojordugaar zavood bolnege ziliin caadtai muaşag aldar olson juuma. BK (b) N-iin TK bol 1933 onii dekaabariiin 22-iin eeriin kandalga dotoroo edee kooliin aza yiledberinyydiin deere ariuunceberiigi kangaltagyigeer sakisanii yreer azalçadligi muu çanartai ideegeer koroduulsan uçariigi zaaka zuuraa Odeossiin konseerviin zavoodiin byteesen kabaçkoovoi tyreciigi Dneepropetroovskodo ideze korduulsan uçariigi temdegelsen baina. Enyynii tulatedken kamagaalalgiin Arkomaar bol kamagaalalgiin Arkomiin eniiteer nek. Voroşiloviin nerigi tus zavoodoos absan baina.

Ukrainiin bykii konseerviin yiledberiin kedelmeriçedte saişagdasan Odeesiin konseerviin zavoodiin erkim kynyyd bolbol TK-iin çakain diregtiviigi jaraa gyicedkesen ba eesediin aldaa ba dutagdaliigi jaraa zasasanii tukai nek. VOROŞILOVTO medeeceze eesediin zavoodto proletaariin polkovoodiin inagnerligi bucaakiigi gaiza jirsen baika juuma.

Kiisen kedelmeri tesebeo ilyybçelen gyicedkesen ceeknyydte baigaa ymevaalnig ba ariuunceber arşuul kedelmeriçen byride baigaa eder byride gurba dakin selgedeg gurban komplektiin sautaaran kubcasa, gagnasan gadimza, klyyb, gurba mingan tebker meeter gazarta tarigdasan seeriig g. m. tukai ede erkim kynyyd Aradin Komisaarta byrin kelezo egeba. Ukrainiin konseerviin treestiin bykii zavoodduud bolariuun ceberiigi sakikiin talaar abtaka josotoi kemzeegiton sainaar sakianii tula Byke Kolbootiin ulaan sambarta ornulagdasaniigaa tukai eden bol bajartai cogtoi ba omogtoigoor medyylbe.

Bykerosiin TGK-iin bajariin telegraama

[illegible] (TASS). Enyynii [illegible]gorsk koto baisan [illegible]neremzete kotiin [illegible]olsondo daşaram [illegible] TGK-iin prizii[illegible]-komsoveed [illegible]veediin ba-[illegible]zyylke ba kooson baigaa oronii gi cecerlig sojoliin gulamta bolgokiin uriaal men bolno.

SERGEI MIROONOVIÇ KIIROV mete LEENIN BA STAALINII ilalta tegelder tugiigi urigşani katuugaar abça jabaka ba socializmiigi bekizyylke keregte byri[illegible]ke amzaltiigi dabaka beze ge[illegible]byke Rosiin TGK-iin prizii[illegible]ba AKS naidana".

S. M. Kiiroviin aluulsan kereg tuşaa SSSR-iin Deede syydiin ceregiin koleegiin şiidkeberi

1934-onii dekaabriiin 26-29 onii ederney dte Leeniin graad kotodo SSSR-iin deede syydiin ceregiin koleegiin nyydel seessi bolbol tyryylegçe V. V. Miriik ba geşyyd n k. nek. Matuleeviç I. S. Goriçov A. D. gegçe dees byrideze SSSR-iin TGK-iin prizidiyniin geşyyn, BK(b)N-iin TK-iin ulas teriin tobçoonii geşyyn, BK(b)N-iin TK ba LK-iin sekretaar nekter S. M. Kiiroviigi alaka kereg emkidkegçed ba algçad dorodurasagdagça zemetenii keregiigi karaza yzebe. NIKOLAAJEV L. V., KOTOLIINOV I. I., ŞAATSKI N. N., RUMIAANCEV V. V. MANDELIŞTAAM S. O MIASNIKOOV N. P., Leevin V. S., SOSIISKI L. I., SOOKOLOV G. V., JYYSKIN I. G., ZVEZDOOV V. I., ANTOONOV N. S., KAANIG L. O., TOLMAAZOV A. I.

Zinoovijeviin soveediigi esergyycesen belegte ideb laka kabnadagçadaas kubiskalda esergyy teerroriin zorilgotoi niuuca beleg Leeningraad kotodo togtoson ba ene belegte tus kereg tuşaa zemelegdesen deere durasagdagça zemeten orolcoson baiba geze SSSR-iin deede syydiin ceregiin koleegiin nyydel seesi bol olbo.

Tus kubiskalda esergyy belegiigi tologoilson Kotolinov, Şaatcki, Rumiaancev, Mendeliştaam, Miasnikoov, Leevin, Sosiisk Nikolaajev gegçedees byridesen „Leeninggraadiin teb" geze neretei emki baisan baina.

Soveed zasagiin udaridagçadiin uridaas zyglyylen teerroriin aagta jabuulza, soveediin zasagiin gazariin udaridalgiigi ebdeze, menee jabuulagdaza baigaa bodolgiigi, Zinoovijev-Troickiin platfoormiin josoor soliko uçanigi tulan dabaka kyselentei ene beleg bol arad niitiin emeeregee arçalalgaas kizaarlagdaka teerroriin temeceliin meedlote şilzen orson begeed, tus belegiin kubiskalda esergyy kedelmeri bol ilangajaa 1933-34 onuudiin torşoco idebkini jikedesen azai.

Ene teerroriin kubiskalda esergyy niuuca gryype bol bol eesediingee buzar koroto gem zorilgonuudaa bejelyylke jabadalda zebken ganca oron ulas dotor teerroriin jabuulga kiike ba kari gyrenyydees ceke zebsegte interveencede naidasan baigaa geze deede syydiin ceregiin koleegiin nyydel seesi olobo.

Ene gryypiin daabariaar zemete Nikolaajev L. V. gegçe.... koonsultai kede dakin uulzaza, ali bolko jan ziin tusalamza ekiin kelcee jabuulsan baika begeed eces tee zemete Nikolaajev L. V. gegçe kubiskalda esergyy teerroriin gryypiin keregselelde durasagdagça koonsulaas 5 mingan tekerig absan baiba.

Ene keregiin tuşaa zemelegdegçe zemeten bol kubiskalda esergyy teerrooriin niuuca gryypede kabaadagçad baika zuuraa, terroriin zorilgotoi „Leeningraadiin teb" geze emkiiin ceke daabari ba ketelberi dor dekaabriiin 1-de Leeningraad kotiin Smoolino geze baişancoo Sergei Mironoviç Kiroviigi alakiin beledkel kiize tyyniigi bejelyylsen geze SSSR-iin deede syydiin ceregiin koleegiin nyydel seesi bol olbo.

SSSR-iin deede syydiin ceregiin koleegiin nyydel seesi bolbol RSFSR-iin kuuli caazanii 58-8 ba 58-11 da ki zylyydeer karagdasan gemiigi kiisen tula bykii zemeteniigi zemetei deere toolozo SSSR-iin TGK-iin 1934 onii dekaabriiin 1-nii togtooloor ketelberi bolgozo. deere durasagdagça bykii zemeteniigi BUUDAN ALAAD zoeriiini kuriaan abka geze şiidkebe.

Kabariin tarilgiin beledkelde kurdan teempe abka

Tasaldalda oruulagça daar kariuucuulka

Kotiin zooniin Sajantiin somonii „MAARTA 8"ba „MANDAGÇA" geze kolkoozuud yrese kaalgaa dyyrgebe.

Tus somonii „ULAAN PARTIZAAN„ ba ŞINE ZAM" geze kolkoozuud bol odoo eder kyrter negeç ceentnir yrese kaagaagyi baina. Tus kolkoozuudiin ketelberileg çed bol kabariin tarilgiin beledkeliigi tasalduulsanii telee zaabol keseegdeke josotoi.

Men „ULAAN PLYYG" geze arteel zebken 50% dyyrgee.

Dabaatada maşiniin zasabari ekileedyi

Kotiin zooniin kolkoozuud bol yrese kaalgiin kazuugaar maşiina zebseglin zasabariigi jabuulka josotol baisan bolboç, enyynilgi ton kangaltagyigeer jabuulsan baina.

Kotiin zooniin 6 somonuud dotoroo 26 seejelke zasabari keregleke begeed, 17 seejelke zasagdasan, 9 seejelkenyyd ebderkei kebtene. 9 sortiroovko zasabari keregleke begeed, zebken nege sortiroovko zasagdaa. Basa 400 garan plyygyyd zasabari kylieeze baina.

Kerbee Dabaatiin somon deere abaad yzebel: 2 seejelke, 1 treejeer, 58 plyygyyd zasabari keregleke begeed, tus somonoo maşiniin zasabari ene eder kyiter ekiledyi.

Maşiina zebseglin zasabari ene zergeer jabaka bol caaşadaa teseke argagyi.

Kotiin gazariin tasag bol maşiniin zasabari ba yresenii kaalgiigi dyyrgekiin eris kemzee abça, tarilgiin beledkeliin froonto deere eris kubilalta gargaka cag boloo.

„Polivood" arteel juu kylieeneb

GYRYLBIIN somonii SKOOR KOOD" geze kolkooz yresenii kaalgiigi 101 proc. ba menkelelgiin foondo 105 proc. gyiced kebe.

„ÇELEETE AZAL"-geze kolkooz 247,28 ceent. yrese kaaka tesebtei aad, 247,84 ceent, juu 65 k. g. ilyylen dyyrgee. Menkelelgiin foondo 24 ceent. kaaka tesebee 130 proc dyyrgesen baika.

„POLIVOOD" geze arteel yrese kaalgiigi oroidoo 43,2 proc dyyrgesen ba menkelelgiin foondo kaasangyi azal.

Tus somoniin emkinyyd bol yrese kaalgiigi ogtolon mariazai.

Gyrylbiinkid bol tyryy jabasan „Skoorkood" ba „Çeleete azil" geze kolkoozuudiin sain zişeegi kalan abça çadaagyi baina şuu

79 proc. zigşyyritei tasaldal

Onokoin soveed bol kotiin zooniin kamagiin syylde geegdeze, yrese kaalgiigi zebken 70,5 proc. dyyrgebe.

Ene somonii Staalin ba „Kraasno Oopodnig" geze kolkoozuud yresenii kaalgiin tesebiigi dyyrgee. „Udaarnig" ba „Ulaan Odon" geze kolkoozuud zebken 60 proc. gyicedkebe.

Tus soveediin karijaata emçiin azaltan ba niitiin emkinyyd bol yresenii kaalgiigi dyyrgekees baitagai ekileeç edii. Ene bol somonii soveediin zygees emçiin azaltan niitiin emkinyydiigi toodogygei baisanii yre men bolno.

S. G.

Staaliniikidaas zişee abagtii

Kiaagtii. Subegiin somon bol kamta deeren bolkoozton jum. Jerenkii [illegible] yzebel azakuin byke [illegible] nuud dyyree, olzo kabariin urid beledkeiin [illegible] baina. Ede kolkoozuudiin [illegible] ail bykii azalan [illegible] kamagiin tyryya [illegible] kolkooz bii. Tereni „Staalin" geze kolkooz bolno.

Tus kolkoozuin baidal abça kelekede: 33 erkete aibas [illegible] desen 110 amin zon jum. Zeeri juutiib gebel; adue mori 72, tolyker 164 tolgoi, kon jamian 235 tolgoi bolno. Socialis-malazaliin 1934 onii teseb cem 100 proc. dyyrsen, gadna eberte m lan 15 tolgoi tesebees ilyyle garba.

Ene ziliin niuuna 164 ga t riaa tariza, jireke zilde 200 ga [illegible] tereliin tariaa tariza [illegible] begeed, enyyndee ba ta 240,20 ceentner yrese cem [illegible] gaad baina. Kabariin tarilgiin bişe bişe bol dekelee jabuulza baina.

Mongensangiin [illegible] 1694 tekerig ornuuda [illegible] yrenii kada somonoo [illegible] dyyrgesen, Vojenvedee 572 kybmeeter tylee janvarii 1 ayrii ornuuda baisanaa odoo [illegible] dyyrgeed baina.

Ebeenii kuriaaliin yjede 1973 ceentner ebese abaa tesebei baisanaa, ilyylen 2175 ceentner abasan baigaa. Enyyn deeres maliin kool dutamagyi geze kelekede bolno.

Maliini dulaan bainar gyiced kangagdasan baina. Gyrande 165 ceentner kudaldasar, Komsomoliin gesyyd Ceren Hamarbiin 10 ceentner, Zalsen Ceden 7 ceentner kudaldasan g. m. Komsomoliin gesyyd bol gyrande tariin kudaldaka jabadahigi udaridan engergesen baina.

Staalin kolkoozuin ziliin azaltan eder 11158,12 bolno. Erkim udamniguud CEDENII G. CEDEBIIN ba BUDAZABIIN BALMA geze [illegible] azaltan ed [illegible] Odoo baiciaza [illegible] azaltan ed [illegible] 5 [illegible] geer 1 tekerig olzo kabari kyteke baina. Ene yjeee kolkoozniguudtaa ger tabiza baina

Ene kolkoozuin tyryylegçe MANIDARIIN N. gegçigi karaagin kampaaniigi sain dyyrgeeni teleo geze Yysti-Kiaagtiin MTS 100 tekerigeer şagnasan baina. Basa nojaabriiin 7-ni sain ederee somonii zygees 25 meter baseer şagnagdasan g. m. elen baika jum.

Deere dursagdasan zyglees medekede. josotoi opirariiv ba bolşoviigjosonii udaridalgaas Staaliniisid çanga çadaltai bolzo baina şuu. Staaliniikidaas ylger zişee abagtii!

IDAMZABIIN.

Kitadiin Ulaan ceregiin dobtolgo

[illegible] (TASS). Kitadiin Ulaan ceregiin [illegible] dekaabriin 17-de Syçuan provinciin [illegible] Var [illegible] ceregiin bulacol [illegible] pozitsiigoo [illegible] [illegible] Şankaida baig [illegible] Deer [illegible] provinciin gyberna[illegible] Kuomin Ko-Czuani gegçe [illegible] dobtolgiigi zogsol [illegible] gargabal [illegible], d [illegible] bol Ulaan ceregyy [illegible] dakaas arçaba geze medyy [illegible] gere. Ulaan ceregiigi provinc[illegible] do dobtolon orokiigi jadaka yg[illegible] geze Şankai bagaar toolodog.

Anka tyryyçiin r[illegible] dioo jariidaan

MOSKVAA, 31 (TASS). Dekaabriiin 23-nii [illegible] Moskvaa ba A[illegible] [illegible] oogin jariidaa [illegible] zamin 150[illegible] çeerin te[illegible] jariidaan kabadal[illegible] [illegible] komoo du ildisa[illegible] [illegible] Moskva b[illegible] [illegible] eng[illegible]

Mali[illegible] muu baidal[illegible]

MUKARŞIBER. B[illegible] „L[illegible]" geze kolkoozii [illegible] baidaldaa baina.

Malii geze [illegible] ba ky[illegible] [illegible] yge, ko[illegible] [illegible] yzelzin brigad[illegible] [illegible] zu[illegible] [illegible] yzebel [illegible] [illegible] yzebel [illegible] baidal[illegible]

Tus kolkoozuin tyryy Nikol[illegible] [illegible] Sirzaz [illegible]

150 tol.

MAKARŞI[illegible] „ULAAN H[illegible] [illegible] CERENII [illegible] abanagyi.

Gazar-tariaalangiin aradiin kariaad enyyn tukai şiidkekii [illegible] abka b[illegible]. Şib[illegible]

Cagaan çuluutain surguuli zigşyyritei muu baidaltai

M Şiber. Tus aimagiin Cagaan Çuluutain somonii ekin şatiin surguuli bol, azal kedelmeriee josoçolon tabiza çadaagyi baina.

Surguuliiin tylieegyi deerees gerni jike kyiten ba keçeeldee suragçadiin suuka arga ygei kyiten baina. Gadna zarim suragçaduudai keden konogto jamarç şaltagaan ygeigeer keçeeldee jiren ygei baidag baika jum. Ene somonii kolkoozuud bol, surguuliiin tylieeoruulka josotoi aad, cagsooni oruulka ygei tasalduuldag baina Enyyn tukai somonii tyryy baiul surguuliigi erkilegçe nek. Alcaanovaagiin zygees jamarç kemzee abtaagyi.

1933-34 ondo tus surguuliigi dyyrgeze garasan 10 suragçad bol gyiced bişe dunda surguuliida odoo suralcaka josotoi baisan aad, menee gertee baiza baina. Enyyn tukai somonii soveed ba tus surguuliigi erkilegçiin zygees jamarç kemzee abaagyi baina

Aimagiin gegeereliin tasagaas ankaralaa tabiza zokiko kemzee oiriin cagta abka çukala bolzoi.

Bata Menkiin.

Surgagçanar dutamag

ZAKAAMIN. Elegçenii Jerb a noviin neremzete gyised bişe dunda surguuli bol, odoo kyrter surgagçadaar kangagdaagyi dutamag baina. Uul surguuli bol, yndesen kelenii ba tyyke (istoori) zaakabagsanar ygei bade zaagdaka ajosotoi tuskai keçeelni menee suralcaliin kagad ziliin engerter zaagdaagyi baina.

Aradiin gegeeryylke komisariaad ba aimagiin gegeereliin tasag daarui ankaralaa tabika josotoi.

Zakaaminiiki.

C. Nomtiin

MORI

Ceregiin morid cebernyyd,
Çinee tamir jiketeinyyd,
Coldioon omog bukindaza
Cobkoron nagalzaza baigaala.
—Baiza nomokon!
Surgaaltaikan morim.
Kedelmeriçen tariaaçanii
Kycete ulaan ceregte
Ujalgata albandaa
Urnatai sonirkozo,
Kedee aimagaas
Kyreze jadan jireed
Keleg çiniigee
Ezen bolko
Kekiyy bajartai
Kezyyden jabanab.
Minii akanad ceregyydiin
Morin bolzo jabasan.
Tyykete Kiradiin daanda
Tulaldaza ilan garasan.
Ceregiin çadabarida mergezesen
Cariuun morin bainalç
—Nuidabaitai tyni çamaigaa
Niyden mete gamnakab.
Torgon kara ysilç
Tolo tatatar arçakab.
Tr boogiin bolood erkiboi
Tyryyn gyize jirekeb.
Ezem geze taniza.
Incagaalan kylieeze baigaarai.
—Baiza!
Juanaç?
Amaa juunda
Angad gebeç?
Ailgaad namaigaa
Yzebe juuç?
Zorigtoi zyrketeigiim
Turşaba juuç?
Ali,
Ajag zandaç taagyigeer?
Aali nobçoor kedelne juub?
Ezem geze labaikadaa.
Erkelze namdaa baina juuç?
Gedestigi çinii sabardakadam
Gezegiindesenç kerebe juu?
Cabçadag. kazadag. edkildeggyi
Cecen surgaaitai morimni
Idiiç ene ovioosoo.
Izelşeke ceregiin nekorem.
Oodon kara morimni,
Omog çerbesetei bainaldaa
Ider zaluu bajemni
Idebkitei sonirkozo jabana.
Surakab
Şudalkab
Ceregiin
Erdem
Teeknikte.

Şara Kaliuun

Şine zil

Garaad jirebel
Gabijaa tegelder
Suuriaa tatasan
Guçan taban on

***

Şirem bolodoor kujaglaad
SSSR manai oron
Şine ziliingee jirekede
Sergeg soldioon ugtaba.

***

Kedee azal manai
Kegzen badaran bekezee
Tala daida gazarnai
Tariaalangaar berkee

***

Kojordugaar tabanligaa
Kojor ziliini kodorgoo
Gurbadakiaa şiidkeke
Guçan taban on-lo

***

Oçooşo ziliin olgoson
Eseete dabaltaa batadkan
Odoo zildee byteeke
Onco zorilgoo zokioogood,

***

Azalçan proletaarinar bygede
Yyskel kycee kabsargan
Teges ilaltaa şiidkekee
Temecen şarmain zagsajaa!

MAR-iin jike kuraldaan bolbo

ULAAN-BAATAR, 31 (TASS). Dekaabriiin 23 nii eder Mongol Arad Respyyblikiin doloodugaar jike kuraldaan kedelmeriee dyytgebe.

Ulas oroniigi kamagaalkiin tula oron nutagiin yiledberiiin kyciigi tyryyçiin eelzeende tabiza arad zonii maliin azaliigi jikeer kegzyyl kiigi jike kuraldaan bol abtasan rezoliyyce dotoroo zasagiin gazarta duradkaba. Yndesenii erdem sojoliigi byri jikeer delgeryylkiin tukai şiidkeberi abtaba. Deere durasagdagça zorilgonuud bol ganca kan odoo baigaa ulas teriin kyyrsiigi caaşadani bekizyylke ba katuugaar sakisanii ynoeseer amzaltataigaar bejelyylegdeze çadaka geze jike kuraldaan bol imagta bolgon temdegelne.

Baga kuraldaanda 99 tooto kynyyd sungagdaba. Baga kuraldaanii tyryylegçede AMAR gegçe negen ekin sungagdaba.

Baga kuraldaanii eelzeete seessi bolzo şine zasagiigi premijeer Gendyn tyryytei sungagdaba.

Корректировал Н. ЦЫБЕНОВ.
Из-ва газеты «Б.-М. Правды» и «УНЭН».
и верстал БАТУЕВ Ц. Ж.